

LITUANUS

LITHUANIAN QUARTERLY JOURNAL OF ARTS AND SCIENCES

Volume 12, No.3 - Fall 1966

Editor of this issue: Thomas Remeikis

ISSN 0024-5089

Copyright © 1966 LITUANUS Foundation, Inc.

Bibliography:

JAN OTRĘBSKI'S WORKS ON THE BALTIC LANGUAGES

Introduction by Leonardas Dambriūnas

Jan Otrębski, one of the most noted scholars of the Baltic and Slavic languages, recently celebrated his 75th birthday. It is, therefore, an appropriate occasion to survey the academic life and contributions to linguistics of this outstanding scholar.

Jan Otrębski was born in Poland in 1889. He began higher studies in 1909 in Warsaw University under prof. J. F. Karski. In 1913 he received the degree of candidate of sciences in history-philosophy from the University of Warsaw and at the same time earned a gold medal in a competition for a study of Belo-russian dialects in the Vilnius *Gubernia* (Očerok belorusskich govorov Vilenskoj gubernii). Later on he continued studies in Leipzig under the noted linguists K. Bruganann, E. Windisch, and A. Leskien. J. Otrębski received a doctorate from the University of Cracow in 1920. His doctoral dissertation, under the guidance of prof. J. Rozvadowski, was: *Przyczynki do gramatyki porównawczej języków indoeuropejskich*. In 1921 he began working at the University of Vilnius, heading the Department of Indoeuropean Languages. After 1930 he became an ordinary professor at the University of Vilnius.

In 1940, when the University of Vilnius again came under Lithuanian authority, Otrębski was appointed head of the Department of Polish Philology and the Department of Classical Philology. After the war, in 1945, Otrębski returned to Poland. After 1947, at the University of Poznan, he became the head of the Department of Baltic Languages and founded and edited a linguistic journal, *Lingua Posnaniensis*, to which linguists from many countries contributed.

Although Otrębski's studies concern various languages (Indoeuropean in general, the Slavic and even Latin languages) and various branches of linguistics (grammar, dialectology, etymology, *et. al.*), his major contributions are on the Lithuanian language. Among these works, the foremost is the planned five-volume comprehensive grammar of the Lithuanian language (*Gramatyka języka litewskiego*). Three volumes of this work already have been published (see Bibliography below). At the moment this is the most extensive and current grammar of the Lithuanian language, dealing not only with the contemporary literary language, but also with its historical aspect as well.

It is impossible to enumerate all the important contributions of Jan Otrębski within a brief introductory note. The best indicator of his outstanding contribution to Baltic linguistics is the bibliography of his works. The following is a complete list of his studies and review articles on the Baltic languages, prepared by his wife Elena for the personal use of the author of this introduction. However, since the bibliography may be useful to other linguists, I am happy to publish it here.

L. Dambriūnas

ABBREVIATIONS:

BzN — *Beiträge zur Namenforschung* (Heidelberg).

InF — *Indogermanische Forschungen* (Berlin).

LP — *Lingua Posnaniensis* (Poznan).

Slav. Occ. — *Slavia Occidentalis* (Poznan)

(Rev.) — Review article

1. M. Brensztejn i J. Otrębski. *Dainy litewskie zapisane przez Adama Mickiewicza*. Wilno, 1927. 25 pp.

2. "Północno-wschodni litewski dialekt parafji twereckiej. Le dialecte lituanien nord-est de la paroisse de Twerecz.

Présenté dans la séance du 11 février 1929." *Bulletin de l'Académie polonaise des sciences et des lettres*. Cracovie, 1929, pp. 69-79.

3. *O tak zwanej baudouinowskiej palatalizacji w językach słowiańskich*. Wilno, 1929. 56 pp.

4. *Przyczynki słowiańsko-litewskie*. Wilno, 1930. 80 pp. On the Baltic languages, see: O traktowaniu połączeń *in, un* w grupie słowiańskiej, pp. 27-48; Przyczynek do kwestji pochodzenia litewskiej dwugłoski *uo*, pp. 53-54; O niektórych szczegółach w budowie voc. sg. w litewskim dialekcie tve-reckim, pp. 55-58. Résumé, pp. 62-66.)

5. "Une survivance du préterit indoeuropéen en k en lituanien." *Prace Filologiczne*, t. XV, cz. I, 1930, pp. 236-240.

6. "Czasowniki typu st. - *słow naricati*." Nâkladem Vyboru I. sjezdu slovanskych filologu v Praze, 1929 (pub. 1931), pp. 1-14.

7. "Lituanizimy słownikowe w dialekcie polskim na Wilensz-czyźnie." *Język Polski*, r. XVI, Krakow, 1931, pp. 79-85.

8. *W schodniolitewskie narzecze twereckie*. Cz. III: Zapożyczenia słowiańskie. Krakow, 1932. 115 pp.

9. *W schodniolitewskie*, etc. Cz. I: Gramatyka. Krakow, 1934. XII, 467 pp.

10. *Przyczynki słowiańsko-litewskie*. Serja II. Wilno, 1935 176 pp. (On the Baltic languages, see: *Pol rówieśnik* — r. *rovesnik*, pp. 46-49; W sprawie genezy krótszego praeteritum w języku litewskim, pp. 159-160; O litewskim imperatywie na -kio siowiańskim imperatywie na -j', pp. 161-164.)

11. "Sprachwissenschaftliche Beitræge. 1. Slav. *nin 'neu, jung': pr. *nauns 'neu'*." *Zeitschrift fuer slavische Philologie* (Leipzig), Bd. XV, Heft 1/2, 1938, pp. 82-85.

12. "Język litewski i polski." *Gazeta Codzienna* (Vilnius), nr. 34, 1940.11.11.

13. "Audiatur et altera pars." *Vilniaus Balsas* (Vilnius), nr. 38 (91), 1940. II 15.

14. "W sprawie zmiany pisowni litewskiej." *Gazeta Codzienna*, no. 192, 1940.VIII.17.

15. "O nazwach niektórych krajów i narodów." *Gazeta Codzienna*, nr. 128, 1940. VI. 9; nr. 145, 1940. VI. 29; nr. 165, 1940. VII. 21.

16. "Visuomenės santykiai su kalbininku." *Gimtoji Kalba* (Kaunas), 1940, pp. 72-75.

17. "Lietuvių kalbos grožis." *Gimtoji Kalba* (Kaunas), 1940, pp. 10-15.

19. "Pranas Skardžius: Lietuvių kalbos žodžių daryba. Vilnius, 1943." (Rev.) *Naujoji Lietuva* (Vilnius), nr. 238 (703), 1943. X. 10.

20. "Lietuvių kalbos žodynas, t. I. Redagovat J. Balčikonis. Wilno 1941." (Rev.) *Slav. Oec.*, XVIII, 1947, pp. 395-404.

21. "J. Endzelins: *levads baltu filologija*. Riga 1945." (Rev.) *Slav. Occ.*, XVIII, 1947, pp. 500-513.

22. "Pochodzenie t. zw. baudouinowskiej palatalizacji w językach słowiańskich." *Slav. Occ.*, XIX, 1948, pp. 23-62.

23. "Uwagi o nazwach miejscowosci, ustalonych na Pomorzu Mazowieckim." *Slav. Occ.*, XIX, 1948, pp. 342-360.

24. "Lietuvių kalbos žodynas, t. II, C-F. Redaktor J. Balczykonis. 1947." (Rev.) *Slav. Occ.*, XIX, 1948, pp. 482-486.

25. "K. Jablonski (Jablonskis): *Lietuviški žodžiai senosios Lietuvos raštinių kalboje*. Kowno 1941." (Rev.) *Slav. Occ.*, XIX, 1948, pp. 471-479.

26. "Les mots d'origine commune dans les langues slaves et baltiques." *LP*, I, 1949, pp. 121-151.

27. "La formation des noms physiographiques en lituanien." *LP*, I, 1949, pp. 199-243.

28. "Franz Specht: *Der Ursprung der indogermanischen Deklination*. Goettingen 1944." (Rev.) *LP*, I, 1949, pp. 252-259.

29. "Jan Rozwadowski: *Studia nad nazwami wód słowiańskich*. Dzieło pośmiertne. Cracovie 1948." (Rev.) *LP*, I, 1949, pp. 278-286.

30. "Uczcijmy ks. Jakuba Wujka!" *Polonia Sacra* (Krakow), rok III, zeszyt 1-2, 1950, pp. 7-19.

- 31 "La formation des noms de lieux en lituanien." *LP*, II, 1950, pp. 4-43.
32. "Miscellanées onomastiques. 2 Pol. *Olkieniki et Orany*. 3. Rus. et pol. *lotyš* 'letton'. 4. L'Origine du nom *Mieszko*." *LP*, II, 1950, pp. 71-79.
33. "Julius Pokorny: Indogermanisches etymologisches Woerter-buch, Lief. 1-3 (1948-1949). Bern." (Rev.) *LP*, II, 1950, pp. 258-263.
34. "J. Endzelins: Baltu valodu skanas un formas. Riga 1948." (Rev.) *LP*, II, 1950, pp. 268-274.
35. "Ernst Fraenkel: Die baltischen Sprachen. Ihre Beziehungen zu einander. Heidelberg 1950." (Rev.) *LP*, II, 1950, pp. 274-277.
36. "J. J. Mikkola : Urslavische Grammatik. II. Teil — Konsonantismus (1942). II. Teil — Formenlehre (1950). Heidelberg." (Rev.) *LP*, II, 1950, pp. 280-284.
- 37 "Ernst Fraenkel: Sprachliche, besonders syntaktische Untersuchung des kalvinischen Katechismus des Malcher Peitkiewicz von 1598. Goettingen 1947." (Rev.) *LP*, II, 1950, pp. 284-289.
38. "Randbemerkungen zu dem Werk von Pranas Skardžius: Lietuvių kalbos žodžių daryba. Vilnius 1943." (Rev.) *LP*, III, 1951, pp. 169-186; IV, 1953, pp. 31-59.
39. "Julius Pakorny: Indogermanisches etymologisches Woerterbuch.- Lief. 4-5. 1950/51. Bern." (Rev.) *LP*, III, 1951. pp. 313-315.
40. "Woerterbuch der litauischen Schriftsprache. Litauischdeutsch. Bearb. von Niedermann, Senn, Salys. Bd. II, Bogen 29-40. Heidelberg 1950/51." (Rev.) *LP*, III, 1951, pp. 313-315.
41. Beitræge zur Namenforschung. Zweiter Jahrgang 1950/51. Heidelberg.' (Rev.) *LP*, III, 1951, pp. 316-320.
42. "Andre Vaillant: Grammaire comparée des langues slaves. Tome I Phonétique. Lyon 1950." (Rev.) *LP*, III, 1951, pp. 352-356.
43. "J. Endzelins: Latviešu valodas gramatika. Riga 1951." (Rev.) *LP*, IV, 1953, pp. 306-312.
44. "Slaviano-baltiiskoe iazykovoe edinstvo." *Voprosy iazykoznaviia* (Moskva), 1954, nr. 5, pp. 27-42; nr. 6, pp. 28-46. German translation: *Sovietwissenschaft*, 1955, nr. 2-3.
45. "Nina Borowska." *Wspomnienie pošmiertne*. Posnan, 1954. pp. 1-8.
46. "Nina Borowska." *Sprawozdania Pozn. Tow. Prazyj. Nauk*, za I i II kwartal 1955 r. p. 1.
47. "Aus der Geschichte der litauischen Sprache." *LP*, V, 1955, pp. 23-40.
48. "Ueber die Herkunft des Preussennamens." *LP*, V, 1955, pp. 76-78.
49. "Nina Borowska" (en français). *LP*, V, 1955, pp. 241-250.
50. *Gramatyka języka litewskiego. Tom III. Nauka o formach*. Warszawa, 1956. IX, 377 pp.
51. "Nina Borowska 1922-1953." *Onoma* (Louvain), 1955/56, pp. 172-173.
52. "Dùlgas." *BzN*, Jg. 8, 1957, pp. 280-281.
53. "Max Vasmer: Russisches etymologisches Woerterbuch. Zweiter Band." (Rev.) *LP*, VI, 1957, pp. 175-181.
54. "Ernst Fraenkel: Litauisches etymologisches Woerterbuch (*aba-mala*)." (Rev.) *LP*, VI, 1957, pp. 181-182.
55. "Max Niederman: Balto-Slavica." (Rev.) *LP*, VI, 1957, pp. 182-183.
56. "Institut de la langue et de la littérature lituaniennes de l'Academie des sciences de la République Lituanienne Socialiste Sovietique à Vilna." *LP*, 1957, pp. 188-191.
57. "Lietuvių kalbos žodynas." *LP*, VI, 1957, pp. 192-193.

58. *Teksty litewskie. I. Teksty dawne*. Warszawa, 1957, 80 pp.
59. "Die litauischen Verben von Typus *rėžti*." *Zeitschrift fuer vergleichende Sprachforschung* (Goettingen), Bd. 75, Heft 3/4, 1958, pp. 207-210.
60. *Gramatyka języka litewskiego. Tom. I. Wiadomości wstępne, nauka o gloskach*. Warszawa, 1958, XV, 394 pp.
61. *Biblia litewska Chylińskiego. Noury Testament. Tom II*— Tekst. Wydali Czesław Kudzinowski — Jan Otrębski. Wstęp napisali Stanisław Kot — Jan Otrębski — Czesław Kudzinowski. Poznań, 1958. LXXIII, 436 pp.
62. "Zagadnienie Galindów." *Studia Historica*. W 35-lecia pracy naukowej Henryka Lowmianskiego. Warszawa, 1958. pp. 37-41.
63. "Sprawa gramatyki języka litewskiego." *Sprawozdania Pozn. Tow. Przyj. Nauk*, za III i IV kwartał 1956 r. (pub. 1958), pp. 14-16.
64. "*Lietuvá*" *BzN*, Jg. 9, 1958, pp. 116-118; Ergaenzung p. 188.
65. "Žeimenà." *BzN*, Jg. 9, 1958, pp. 189-190.
66. "Z badan onomastycznych. 1. *Pilica*. 2. *Przemsza*." *Onomastica* (Wrocław), VI, 1958, pp. 75-77. Résumé: pp. 221-222. (See 104)
67. "Rozwój wzajemnych stosunków między grupą językową bałtycką a słowiańską." *Prace językoznawcze i etnogenetyczne na IV międzynarodowy kongres sławistów w Moskwie 1958*. Warszawa, 1958. pp. 146-148.
68. "Die Herkunft der Bezeichnung Slovene." *LP*, VII, 1959, pp. 263-264.
69. "Hans Krähe: Die Sprache der Illyrier. Erster Teil. *Die Quellen*. Wiesbaden 1955." (Rev.) *LP*, VII, 1959, pp. 284-286.
70. "Z. Zinkevičius: Lietuvių kalbos įvardžiutinių būdvardžių istorijos bruožai. Vilnius 1957." (Rev.) *LP*, VIII, 1959, pp. 297-301.
71. "Franciszek Sławski: Słownik etymologiczny języka polskiego. Tom I: A-J. Kraków 1952-1956." (Rev.) *LP*, VII, 1959, pp. 312-315.
72. "Józef Trypućko: Język Władysława Syrokomli. Uppsala I 1955, II 1957." (Rev.) *LP*, VII, 1959, pp. 315-318.
73. "Tiemamen als Gewaessernamen in Litauen." *BzN*, Jg. 10, 1959, pp. 24-27.
74. Helena Otrębska i Jan Otrębski. *Teksty litewskie. ii. Teksty współczesne*. Warszawa, 1959. 84 pp.
75. "*Jagielto*", Rakstu krajūms veltijums Akademikim Prof. Dr. Janim Endzelinam ... Rīga, 1959. pp. 211-214.
76. "Rus" *LP*, VIII, 1960, pp. 219-227.
77. "*Wisła 'Vistula'*". *LP*, VIII, 1960, pp. 254-261.
78. "Manu Leumann: Kleine Schriften, herausgegeben zum siebzigsten Geburtstag am 6. Oktober 1959. Zuerich und Stuttgart." (Rev.) *LP*, VIII, 1960, pp. 262-263.
79. "Julius Pokorny: Indogermanisches etymologisches Woerter-buch. Zwoelfte Lieferung 1958. Dreizehnte Lieferung 1959. Bern." (Rev.) *LP*, VIII, 1960, pp. 281-284.
80. "Hans Krähe: Sprache und Vorzeit. Europaeische Vorgeschichte nach dem Zeugnis der Sprache. Heidelberg 1954." (Rev.) *LP*, VIII, 1960, pp. 284-285.
81. "Die *i-* und *u-* Staemme in den baltisch-slawischen Gewae-sser- und Ortsnamen." In: Napoli. Istituto Orientale. *Annali, Sezione slava* III, 1960, pp. 49-55.
82. "Hethitisches. 1. *Hatti* und *Hattuša*. 2. *lenk-* 'schwören'. Die Sprache (Wien), Bd. VI, Heft 2, 1960, pp. 162-165. 3. *Adw. tuwa, duwan*."
83. "Iazyk iatviagov." *Voprosy slavianskogo iazykoznanii* (Moskva), nr. 5, 1961, pp. 3-8.

84. "O badaniach nad nazwami wodnymi i miejscowymi na obszarze Litwy." I Międzynarodowa slawistyczna konferencja onomastyczna. Księga referatów. Kraków, 1961. pp. 49-58.
85. "Beitraege zur baltisch-slavischen Namenkunde. 1. *Wilna, Wilija* usw. 2. *Wjatka*." *BzN*, Jg. 11, Heft 2, 1960, pp. 172-178. — "3. *Neriuani*... 4. *Prissani*. 5. Personen oder Familiennamen als Gewaessernamen in Litauen?" *BzN*, Jg. 12, 1961, pp. 39-44. — "6. *Kāme, Kamena* und *Kamona*. 7. *Siesartis* usw." *BzN*, Jg. 12, 1961, pp. 262-265. — "8. *Tainas, Tytuva, Tóvé* usw" *BzN*, Jg. 13, 1962, pp. 148-149.— "9. Lit. *Ančia*. 10. *Tilsit, Tilse*." *BzN*, Jg. 13, 1962, pp. 265-267.
86. "W sprawie Jadźwingów." *Problemy* (Warszawa), nr. 3, 1961, pp. 220-221.
87. "Przegląd podstawowych właściwości języka litewskiego." *Sprawozdania Pozn. Tow. Przyj. Nauk*, za lata 1952-1954 (pub. 1961), pp. 56-57.
88. "Lit. *beskuõ* usw." *InF*, Bd. 67, Heft 3, 1962, pp. 274-276.
89. "Lietuvos kalbos kilmė." *Aušra* (Warszawa), nr. 5, 1962, p. 4.
90. "Zwei Etymologien. 1. Slav. *suka*. 2. Lit. *perkūnas* usw." *Die Sprache* (Wien), Bd. VIII, Heft 1, 1962, pp. 63-65.
91. "Ueber die Vervollkommung der Forschungsmethoden in der indoeuropäischen Sprachwissenschaft." *LP*, IX, 1962, pp. 7-28.
92. "Baltisch-slavische Miscellen." *LP*, IX, 1962, ppt 115-121.
93. Jedno z zagadnień milenium. W sprawie imion Mieszka i jego małżonki." *Problemy* (Warszawa), 1962, pp. 117-119.
94. "Razvitie otnoshenii mehzdu baltiiskoi i slavianskoi iazykovymi gruppami." *IV Meždunarodnyi s'ezd slawistov*. Moskva, 1962. Tom II, pp. 423-425.
95. "Zaključitel'noe slovo po dokladu." *Ibid.* pp. 452-454.
96. "Słowniczek trydencki." *Problemy* (Warszawa), XIX nr. 1, 1963, pp. 47-49.
97. "Sławizacja litewskich nazw wodnych i miejscowych." *Z polskich studiów slawistycznych*. Seria 2, Językoznawstwo. Warszawa, 1963. pp. 267-286.
98. "Noch einmal über lit. *klāusti*." *InF*, Bd. 68, Heft 1, 1963, pp. 42-46.
99. "Einige durch heterogene Reduplikation entstandenen Farbenzeichnungen." *Die Sprache* (Wien), Bd. IX, Heft 1, 1963, pp. 35-37.
100. "Namen von zwei Jatwingerstämmen." *Slavische Namenforschung* (Berlin), 1963, pp. 204-209.
- 101, "Zimigola." *Studia linguistica in honorem Thaddei Lehr-Splawinski*. 1963. pp. 47-48.
102. "*Dainavā* — nazwanie odnogo iz iatviažskikh pleanen." *Voprosy slavianskogo iazykoznaniiia* (Moskva), nr. 7, 1963, pp. 3-6.
103. "Das Jatwingerproblem." *Die Sprache* (Wien), Bd. IX, Heft 2. 1963, pp. 157-167.
104. "Jeszcze o nazwie Przemsza" *Onomastica* (Wrocław), VIII, 1963, pp. 245-246. (See 66.)
105. "Udział Jaćwingów w ukształtowaniu języka polskiego." *Acta Baltico-Slavica* (Białystok), I, 1964, pp. 207-216.
106. "Uczymy się języka... polskiego!" *Problemy* (Warszawa), nr. 2, 1964, pp. 71-73.
107. "Ze wspomnień językoznawcy." *Problemy* (Warszawa), nr. 4, 1964, pp. 229-233.
108. *Gramatyka języka litewskiego, Tom II. Nauka o budowie wyrazów*. Warszawa, 1965. X, 416 pp.